

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Curicheru Valeriu
Dosarul nr. 2r-1973/24 (2-24040827-02-2r-28062024)

DECIZIE

5 septembrie 2024
Chișinău

mun.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:

Președintele completului, judecătorul:

Malîi Ala

Judecătorii:

Cașcaval Andrei și Mămăligă

Natalia

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de către Furtună Victoria,
împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 mai 2024,
prin care s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Furtună Victoria
împotriva Maiei Sandu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației
profesionale,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 10 aprilie 2024 Furtună Victoria a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Maiei Sandu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației
profesionale.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 mai 2024 s-a
refuzat în primirea cererii de chemare în judecată înaintată de Furtună Victoria
împotriva Maiei Sandu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației
profesionale.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 20 iunie 2024, Furtună Victoria a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 22 mai 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii primei instanțe și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond la etapa de primire a cererii de chemare în judecată.

Argumentele recurentului:

În argumentarea cererii de recurs, Furtună Victoria a invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de fond.

Notează că instanța de fond a reținut că acțiunea nu urmează a fi judecată în procedură civilă, deoarece vizează exercitarea mandatului de către Președintele Republicii Moldova, însă instanța nu a descris în motivarea încheierii prin ce se constată că într-adevăr declarația este făcută în exercitarea mandatului.

Remarcă că imunitatea prevăzută de lege, se referă doar la discursurile care țin de exercitarea mandatului, aspect care nu se găsește la caz. Aceste circumstanțe puteau fi stabilite doar în cadrul judecării fondului cauzei, sau cel mai devreme la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Instanța fără a verifica dacă declarațiile făcute sînt în exercitarea mandatului a calificat discursul contestat în judecată ca fiind în exercitarea mandatului.

A subliniat că nu este în situația de exercitare a mandatului Președintelui Republicii Moldova, la această conferință de presă, fapt ce derivă din materialul video anexat <https://www.privesc.eu/arhiva/105399/Conferinta-de-presa-sustinuta-de-Presedinta-Republicii-Moldova-Maia-Sandu>, din care se deduce că este un simplu discurs al Maiei Sandu, după care întrebări/răspunsuri pe diverse domenii, deci conferința de presă nu a fost în exercitarea mandatului.

Afirmă că prin „exercitarea mandatului” urmează a fi înțeleasă exercitarea atribuțiilor funcționale și nu durata mandatului pentru care au fost aleși factorii vizați, aspect subliniat și în hotărârea Curții Constituționale nr. 8 din 16 februarie 1999.

Indică că la 8 martie 2024 în cadrul conferinței de presă susținută de Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, pe portalul cu acces public - [https://www.privesc.eu/arhiva/105399/Conferinta-de-presa-sustinuta-de-Presedinta-Republicii-Moldova-Maia Sandu](https://www.privesc.eu/arhiva/105399/Conferinta-de-presa-sustinuta-de-Presedinta-Republicii-Moldova-Maia-Sandu), s-a răspândit, difuzat, informația denigratoare, cu scop de știrbire, a imaginii sale și imaginii profesionale.

Relevă că toate informațiile au fost expuse într-o lumină de a șifona imaginea sa în fața telespectatorului și la o oră de audiență maximă, de a crea în ansamblu imaginea că este implicată în acte de corupție.

Consideră că refuzul de primire a cererii de chemare în judecată de fapt blochează accesul liber la justiție și instituie un formalism excesiv, ceea ce este contrar prevederilor art. 6 pct. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost emisă la 30 mai 2024, fiind recepționată la 12 iunie 2024, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f.d. 24). Cererea de recurs a fost depusă prin intermediul poștei electronice la 20 iunie 2024 (f.d. 25)

Astfel, recursul declarat de Furtună Victoria împotriva încheierii Judecătoriei Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 mai 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că recursul este neîntemeiat și pasibil de a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În baza art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În accepțiunea art. 169 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă cererea nu urmează a fi judecată în instanță judecătorească în procedură civilă.

În corespundere cu art. 8 lit. a) din Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010 cu privire la libertatea de exprimare - nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută: de către Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament în exercitarea mandatului.

Iar, în acord cu prevederile art. 81 alin. (2) din Constituție, Președintele Republicii Moldova se bucură de imunitate. El nu poate fi tras la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

Analizând încheierea supusă recursului, materialele cauzei, motivele invocate de recurent, Colegiul constată că instanța de fond corect a reținut starea de fapt și a aplicat cadrul legal situației.

Din materialele cauzei rezultă că, la 10 aprilie 2024, Furtună Victoria a depus cerere de chemare în judecată împotriva Maiei Sandu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Instanța de recurs relevă că, reclamantul/recurent își întemeiază pretențiile sale în baza Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Totodată, se reține că, din conținutul cererii de chemare în judecată și înscrisurile anexate, urmează că declarațiile, la care face trimitere potențiala reclamantă în conținutul cererii și în actele anexate la materialele dosarului, au fost făcute la Conferința-de-presă-sustinută-de-Presedinta-Republicii-Moldova-Maia-Sandu la 18 martie 2024, prin urmare în perioada exercitării mandatului de către Președintele Republicii Moldova - Sandu Maia.

Conform hotărârii Curții Constituționale nr. 8 din 16 februarie 1999, prin „exercitarea mandatului” urmează a fi înțeleasă exercitarea atribuțiilor funcționale, și nu durata mandatului pentru care au fost aleși.

Prin urmare, prima instanță corect a punctat că declarația făcută de către Președintele Republicii Moldova în cadrul unui discurs oficial, este realizată în exercitarea mandatului, adică în circumstanțele menționate în art. 8 Legea nr. 64 din 23 aprilie 2010.

La caz nu pot fi reținute alegațiile recurente precum că imunitatea prevăzută de lege, se referă doar la discursurile care țin de exercitarea mandatului, aspect care nu se găsește la acest caz. Or, legea supremă stipulează expres că Președintele Republicii Moldova nu poate fi tras la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

În aceeași ordine de idei, Colegiul reține jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Urechean și Pavlicenco v. Republica Moldova (cererile nr. 27756/05 și 41219/07), hotărârea din 02 decembrie 2014, în care Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal garantat de articolul 6 § 1 al Convenției nu este absolut, dar poate avea anumite limite; acestea sunt permise din momentul în care dreptul de acces, prin însăși natura sa, necesită o reglementare din partea statului. În acest sens, statele contractante se bucură de o anumită marjă de apreciere. Urmează să se asigure că limitele aplicate nu restrâng sau reduc accesul la un tribunal a unei persoane într-un așa mod sau măsură încât să afecteze esența dreptului în sine. Mai mult decât atât, o limitare nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1 în cazul în care nu urmărește un scop legitim și dacă nu există un raport de proporționalitate rezonabil între mijloacele utilizate și scopul urmărit să fie atins.

Curtea a statuat că atunci când un stat oferă imunitate deputaților săi, protecția drepturilor fundamentale pot fi afectate. Acest fapt însă nu înseamnă, în principiu, că imunitatea parlamentară reprezintă o restricție disproporționată a dreptului de acces la un tribunal, în modul prevăzut de articolul 6 § 1. La fel cum și dreptul de acces la o instanță este o parte inerentă a garanției unui proces echitabil garantat de articolul în cauză, unele restricții în acest sens urmează a fi considerate ca fiind inerente, un exemplu fiind acele limite general acceptate de către statele contractante, ca parte a doctrinei imunității parlamentare.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că, nu poate fi intentată o acțiune cu privire la defăimare pentru declarația făcută de către Președintele Republicii Moldova în exercitarea mandatului, instanța de fond corect a conchis asupra refuzului în primirea cererii de chemare în judecată depusă de Furtună Victoria împotriva Maiei Sandu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Reieșind din faptul, că încheierea contestată a fost adoptată cu respectarea normelor de drept procedural și material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia, că recursul declarat de Furtună Victoria urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 mai 2024.

În conformitate cu art. 425, art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Furtună Victoria.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 mai 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Furtună Victoria împotriva Maiei Sandu cu privire la apărarea onoarei, demnității și reputației profesionale.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul:

Malîi Ala

Judecătorii:

Cașcaval Andrei

Mămăligă Natalia